

Коли вже те в Бога й діялось, але стояла на березі Славуті-Дніпра, нижче острова Козацького, потужна фортеця з невеликою слободою при ній. У тій слободі жила дівчина. Звали її Оріся.

Батьки в Орісі давно померли, а інших родичів не було. От і довелося небозі стати служницею в одного жадібного пана, щоб так-сяк прожити. Хоча, як там проживеш? У лахміття вдягалася, у хліву спала, всю важку та брудну роботу справляла. І раділа, коли пан суху скоринку кине, подейкуючи: "Тобі, ледарці, й цього забагато. Ич, які щоби на моїх хлібах наїла!"

От якось пан прискіпався до Орісі і навіть сухої скоринки не дав. "Не заслужила, така-сяка, – каже. – А щоб я тебе батогам не пригостив, виший для моєї нареченої рушника. Щоб були на ньому квіти срібні та півники з золотими гребінцями. І щоб уранці ті квіти розкривалися, а півники – кукурікали".

Нічого не вдієш. Погнала дівчина панських гусей до річки, сіла й заплакала.

– Навіщо, – вимовляє, – рідна матусю, ти мене одну, беззахисну, полишила? Що ж мені робити? Як той рушник шити-вишивати, коли у мене навіть голки немає?

Сидить Оріся, у річку гіркі сльози ронить. А по річці стежечка золота вистилається, прямісінько до сонця. І бачить Оріся, що йде по тій стежці Сонячний чоловічок.

– Добридень, Орісю, – вітається. – Я твоєї матусі посланець. Просила вона передати тобі оцей рушник. І подає дівчині точнісінько такий рушник, як пан вишити звелів.

Зраділа дівчина, подякувала чоловікові, наказала матусі уклонитися і до пана побігла. Віддала йому рушник, він зрадив, у скриню заховав і говорить:

– Вміла рушника вишити, умій і чобітки для моєї нареченої пошити. І не прості, а сап'янці, з золотими підборами і щоб як ступить моя наречена крок, то в неї з-під чобітка злотий вискакував. Інакше отримаєш батогів!

Пішла Оріся до річки, сіла й заплакала.

– Що ж мені робити? – дзвняє. – Як ті чоботи пошити, коли в мене навіть сап'яну немає?

Сидить, у річку гіркі сльози ронить. А по річці стежечка золота вистилається, прямісінько до сонця. І бачить Оріся, що йде до неї по золотій стежці Сонячний чоловічок.

– Добридень, Орісю, – наче душа до душі говорить. – Я твоєї матусі посланець. Просила вона передати тобі оці чобітки. І простягає дівчині точнісінько такі чобітки, як пан пошити звелів.

Вона, звичайно, зраділа, не знає, як чоловікові й вклонитися, матусі ласкаві слова передати наказує. Взяла чоботи – й до пана. Він подивився, за пазуху чобітки сховав і сичить.

– Бачу, погана служнице, що ти ліньки справляєш. Де, така-сяка, до цих чобітків шовкова суконька, лебединим пухом прикрашена, морськими перлинами та коралями шита? І щоб до обіду впоралася. Інакше скуштуєш батогів!

А самому з думки не сходить:

– Як проста дівка такі дорогоцінні речі зробити зуміла? Мабуть, їй хтось допомагає. Ну ж бо, дізнаюся, та цього умільця до роботи приставлю. Розбагатію, з королівною заморською одружуся, сам королем стану!

Пішов за Орісею потихесеньку та у кущах сховався. А вона, бідна, біля річечки сіла й плаче, гіркі сльози ронить. А по річці стежечка золота вистилається, прямісінько до сонця. І йде по тій стежці Сонячний чоловічок, до Орісі посміхається.

– Бувай здорова, дівчинко, – благовістить. – Я твоєї матусі посланець. Просила вона передати тобі оцю суконьку. І подає дівчині точнісінько таку суконьку, як пан описував. – А ще прийми матусине благословення, бо більше передати тобі їй нічого.

Оріся ту суконьку бере, до землі чоловічку тричі вклоняється, від щирого серця дякує.

– Спасибі за ласку, – відповідає їй чоловічок. – І прощай.

Тут пан із кущів як вискочить! Схопив Сонячного чоловічка й кричить:

– Піймався, такий-сякий! Будеш віднині мені служити!

Так не вдалося панові Сонячного чоловічка втримати. Як у народі кажуть: коло носа в'ється, а в руки не дається. Спалахнув чоловічок – і пропав. І пан разом з ним спалахнув. Так і згорів ущент. Залишилася від нього купка попелу. Дмухнув вітерець, попіл розвіяв. І уздріла Оріся, що на тому місці лежать рушник, квітами та півниками шитий і чобітки червоні, сап'янові.

От їй і закортіло.

– Дай, – кмітить, – вдягну суконьку та чобітки, хоч у воду на чарівне вбрання помилуюся.

Вдягла, кинула погляд у воду і застигла. Дивиться на неї з блискучої поверхні чи князівна, чи й королівна. Поки вона так стояла, їхав понад берегом значний козак. Побачив Орісю і одразу ж закохався.

– Стань, красуне, моєю дружиною, – мовить. Вона й погодилася.

Незабаром вони одружилися і жили в любові та радості все життя.

Тут тобі і казочці кінець – пішли баби у танець, за ними дідок шкутильгає, голосно промовляє: "Діло йде до кінця, до весільного вінця. А ти, друже, Богу молись, а сам трудись, бо наша казочка скінчилася – справа завершилася".

* Дзвяньгати – говорити плаксиво.